

Strategi for stærke fællesskaber på børne- og ungeområdet

Specialtilbud i dagtilbud og skoler

Indkomne høringsvar

Modtaget fra	Indhold
Kultur- og Fritidsudvalget	Kultur- og Fritidsudvalget ser med tilfredshed, at man har indarbejdet fritidslivet i strategien, herunder at dagtilbud, skoler og tværprofessionelle understøtter og brobygger til fritidslivet.
Ishøj Skole, skolebestyrelsen	Skolebestyrelsen har følgende kommentarer: Skolebestyrelsen ser positivt på, at der er kommet en strategi på området. Det er vigtigt at få italesat og ikke mindst arbejde med, de udfordringer der er i skolerne. Der er i flere klasser store udfordringer med klassefællesskaberne, og børn der skal inkluderes i disse. Det skaber en magtesløshed hos personale og forældre. Skolebestyrelsen mener, at hvis udmøntningen af strategien skal være bæredygtig, skal der investeres betydelige ressourcer i handleplanerne. Her er der både tale om menneskelige og økonomiske ressourcer. Skolebestyrelsen ser følgende tre hovedområder, der er ressourcekrævende: • Reel kompetenceudvikling til lærere, pædagoger og ledelse. Det skal ske over en længere periode, da skolen/sfoen samtidig skal fungere• Øget personale til skole og sfo• De lokale tilbud (mellemformer) som skal være på skolerne, koster ressourcer i form af øget personale og specifik kompetenceudvikling af personale, der skal varetage tilbuddets funktion Skolebestyrelsen håber, at man på det politiske niveau vil betragte en gennemførelse af strategien som en investering og ikke en udgift. En investering der de første år koster en del penge, men på sigt vil koste mindre, da der vil være færre børn som f.eks. skal tilbydes andre skoletilbud udenfor kommunen. Skolebestyrelsen drøftede også muligheden for at udvide Skolen på Ishøjgård. Det ser skolebestyrelsen positivt på. En udvidelse af Skolen på Ishøjgård skal ikke kun bruges på hjemtagelse af børn der pt. går i andre specialtilbud. Der skal også være kapacitet til at kunne indtage børn fra skolerne i Ishøj.

	Skolebestyrelsen kan godt være bekymret for om strategien lægger op til, at alle børn skal inkluderes i almenkolen. Det mener skolebestyrelsen ikke er muligt. Nogle børn vil ikke få gavn af inklusion i almenkolen. En eksklusion fra almenkolen til f.eks. et specialtilbud, kan godt være inklusion for det pågældende barn. Skolebestyrelsen mener også, at der skal være fokus på den tidlige indsats. I strategien står, at der skal være ”det rette tilbud til rette tid”. Det er vigtigt at man har det for øje så tidligt som muligt. Skolebestyrelsen ser heller ikke at det ”rette tilbud” nødvendigvis er det mindst indgribende. Hvis det vurderes at et barn har behov for omfattende tilbud, bør det være rettesnoren, fremfor det mindst indgribende. Skolebestyrelsen er også bekymret for om lokale tilbud/mellemformer kan udvikle sig til tilbud, hvor børn med vidt forskellige behov får det samme tilbud. Hvis dette sker, opnår man ikke den ønskede effekt af et lokalt tilbud/mellemform – tværtimod. Skolebestyrelsen mangler nogle konkrete aktiviteter. Skolebestyrelsen ved godt, at når strategien er vedtaget, skal den udmøntes i handleplaner. Alligevel kunne skolebestyrelsen godt tænke sig konkrete aktiviteter der vil gøre en forskel f.eks. i forhold til fritidslivet, der nævnes flere gange i strategien. Skolebestyrelsen er enig i at udmøntning af strategien skal ses som en langsigtet plan. Alene en reel kompetenceudvikling af personale tager tid, da der samtidig er en skole og sfo som skal drives. I tidsplanen står der at Børne- og Undervisningsudvalget præsenteres for lokale handleplaner i maj/juni 2024. Med en så stor opgave er det en meget kort tidsfrist, hvis der skal være reel medindflydelse for bl.a. medarbejderne. Omfanget og indholdet af disse lokale handleplaner afhænger også af hvor meget der investeres i udmøntningen af strategien.
Ishøj Skole, LokalMED	Lokal-MED har følgende kommentarer: Lokal-MED ser positivt på, at der er kommet en strategi på området. Det er vigtigt at få italesat og ikke mindst arbejde med, de udfordringer der er i skolerne. Der er i flere klasser store udfordringer med klassefællesskaberne, og børn der skal inkluderes i disse. Det skaber en magtesløshed hos personale og forældre. Lokal-MED mener, at hvis udmøntningen af strategien skal være bæredygtig, skal der investeres betydelige ressourcer i handleplanerne. Her er der både tale om menneskelige og økonomiske ressourcer. Lokal-MED ser følgende fire hovedområder, der er ressourcekrævende: • Reel kompetenceudvikling til lærere, pædagoger og ledelse. Det skal ske over en længere periode, da skolen/sfoen samtidig skal fungere • Øget personale til skole og sfo

- De lokale tilbud (melleformer) som skal være på skolerne, koster ressourcer i form af øget personale og specifik kompetenceudvikling af personale, der skal varetage tilbuddets funktion
- Fysiske rammer skal være til stede, så børn med særlige behov kan tilgodeses

Lokal-MED håber, at man på det politiske niveau vil betragte en gennemførelse af strategien som en investering og ikke en udgift. En investering der de første år koster en del penge, men på sigt vil koste mindre, da der vil være færre børn som f.eks. skal tilbydes andre skoletilbud udenfor kommunen.

Lokal-MED drøftede også muligheden for at udvide Skolen på Ishøjgård. Det ser Lokal-MED positivt på. En udvidelse af Skolen på Ishøjgård skal ikke kun bruges på hjemtagelse af børn der pt. går i andre specialtilbud. Der skal også være kapacitet til at kunne indtage børn fra skolerne i Ishøj.

Lokal-MED kan godt være bekymret for om strategien lægger op til, at alle børn skal inkluderes i almenskolen. Det mener Lokal-MED ikke er muligt. Nogle børn vil ikke få gavn af inklusion i

almenskolen. En eksklusion fra almenskolen til f.eks. et specialtilbud, kan godt være inklusion for det pågældende barn.

Lokal-MED er bekymret for at en øget inklusion kan medføre flere langtidssyge personaler, samt en øget personaleafgang. I forvejen er det et presset personale i skole og sfo, og mere inklusion kan medføre ovennævnte uheldige konsekvenser.

Lokal-MED mener også, at der skal være fokus på den tidlige indsats. I strategien står, at der skal være "det rette tilbud til rette tid". Det er vigtigt at man har det for øje så tidligt som muligt. Lokal-MED ser heller ikke at det "rette tilbud" nødvendigvis er det mindst indgribende. Hvis det vurderes at et barn har behov for omfattende tilbud, bør det være rettesnoren, fremfor det mindst indgribende.

Lokal-MED er også bekymret for om lokale tilbud/melleformer kan udvikle sig til tilbud, hvor børn med vidt forskellige behov, får det samme tilbud. Hvis dette sker, opnår man ikke den ønskede effekt af et lokalt tilbud/melleform – tværtimod.

En politisk målsætning er at karakterniveauet ved afgangsprøverne skal stige – særligt i dansk og matematik. En øget inklusion, vil sandsynligvis få betydning for karakterniveauet til afgangsprøverne. Inklusionen har den konsekvens, at ressourcer rettes mod de udfordrede børn. Det betyder, at de børn som er velfungerende, ikke får den opmærksomhed som de burde. Det kan få betydning for den faglige læring. Inklusion uden massiv investering, kan også få den betydning,

	at ressourcestærke børn forlader folkeskolen. Derfor bør målsætningen om stigende karakterniveau til afgangsprøverne revideres. Lokal-MED er enig i at udmøntning af strategien skal ses som en langsigtet plan. Alene en reel kompetenceudvikling af personale tager tid, da der samtidig er en skole og sfo som skal drives. I tidsplanen står der at Børne- og Undervisningsudvalget præsenteres for lokale handleplaner i maj/juni 2024. Med en så stor opgave er det en meget kort tidsfrist, hvis der skal være reel medindflydelse for bl.a. medarbejderne. Omfanget og indholdet af disse lokale handleplaner afhænger også af hvor meget der investeres i udmøntningen af strategien.
Vibeholmskolen, skolebestyrelsen	Skolebestyrelsen ved Vibeholmskolen har drøftet høringsmaterialet <i>Strategi: Stærke fællesskaber for alle børn og unge</i>. Skolebestyrelsen hæfter sig positivt ved, at såvel vision som målsætning for de stærke fællesskaber prioriterer børns trivsel og udvikling i såvel skole og dagtilbud som i fritidslivet. Skolebestyrelsen er optaget af, at det enkelte barns trivsel og tilhørsforhold til trygge fællesskaber er en forudsætning for læring og et godt skoleliv. De fem beskrevne indsatsområder er relevante, men som skolebestyrelse savner vi, at der også rettes en opmærksomhed på de ret stramme rammer og forventninger om faglig progression, som der er i skolen fra dag ét. Det er skolebestyrelsens opfattelse, at det kan være svært for lærere og pædagoger at kunne fordybe sig tilstrækkeligt i relationsarbejdet særligt ved skolestart og lærerskift samtidigt med, at børnene løbende skal testes fagligt – hvilket i øvrigt er et unødigt pres for mange børn, og som giver anledning til ondt i maven og mistro. Skolebestyrelsen ser ligeledes gerne, at der bliver slækket på de mange forventninger, der er til skolen fra forældre til politikere på Christiansborg, så der kan blive arbejdsro i skolen om det væsentlige: vores børns læring, trivsel og udvikling. Skolebestyrelsen oplever, at det pædagogiske personale har gode relationskompetencer og generelt er kompetente til trivselsarbejdet og til at lave anderledes undervisning, der "rammer" alle børn, men at de nogle gange er nødt til at tilsidesætte denne del af arbejdet for at kunne nå de faglige krav. Dette skal ikke forstås, som at skolebestyrelsen ikke prioriterer faglighed, for det gør vi! Men vi er af den overbevisning, at børn der trives, nok skal få lært det, de skal sammen med deres lærere. Derfor bør trivselsarbejdet prioriteres og værdsættes endnu højere, end det er i dag.

Vibeholmskolen, LokalMED	LokalMED ved Vibeholmskolen har drøftet <i>Strategi: Stærke fællesskaber for alle børn og unge</i>. Det er positivt, at der med strategien rettes et fornyet fokus på, at alle børn og unge skal have et godt liv, hvilket også indbefatter muligheden for at indgå i fællesskaber i dagtilbud og skole, såvel som i fritidslivet. Det er LokalMEDs opfattelse, at Vibeholmskolen allerede er godt i gang med at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn i læringsfællesskabet, ligesom vi i det omfang, som det er muligt, laver forebyggende indsatser på klasse- og årgangsniveau. Skolen har således allerede erfaring med at lave løsninger målrettet børn i udfordringer inden for den eksisterende ramme. Det er med afsæt i denne erfaring, at nedenstående opmærksomhedspunkter skal læses: • Vi forstår strategien, som at den tager afsæt i og bygger videre på den eksisterende ramme. Men, med den nye børnekarakter og samfundets generelle udvikling ville det være interessant at undersøge, om /hvordan vi skal udvikle rammen såvel som det faglige indhold for at være en skole for de børn, vi har, og de børn, vi fremover får, før vi for alvor sætter kompetenceudviklingen i gang • Dermed også sagt, at vi håber på en langvarig indsats og en anerkendelse af, at forandringer tager tid og nye samarbejdsformer, også på tværs af centre og fagprofessioner • I forhold til kompetenceudvikling kan LokalMED være bekymret for, om der følger tilstrækkelig økonomi med, så alle de pædagogiske personaler har de rette kompetencer til at løse de mangeartede pædagogiske opgaver, der er i den inkluderende skole • Vibeholmskolens erfaring er, at det kræver ekstra lærerressurser at arbejde med forebyggende indsatser, hvor børn i udfordringer fortsat er en del af klasse- og læringsfællesskabet sådan, at lærerne både kan skabe rum og læring for de elever, der har særlige behov <i>og</i> samtidigt tilgodese læring og progression for de elever, der trives i almenmiljøet. Det er ligeledes skolens erfaring, at nogle forældre vælger skolen fra, hvis børn i udfordringer får det meste af lærerens opmærksomhed på bekostning af resten af eleverne, altså, når der kun er en voksen i klasserummet til at løse den samlede undervisning- og trivselsopgave
Gildbroskolen, skolebestyrelsen	Skolebestyrelsen på Gildbroskolen ønsker at betone nødvendigheden af kompetenceudvikling af ledere og særligt medarbejdere, som en del af den formulerede strategi. Yderligere mener skolebestyrelsen, at det er vigtigt at have fokus på placeringen af eventuelle lokale undervisningstilbud (jf. indsats 4 i strategien) i forhold til, hvilke konsekvenser der kan have for alle elever, henholdsvis i almenklasser og i differentierede tilbud. I den forbindelse vil det, efter skolebestyrelsens opfattelse, være vigtigt at være opmærksom på, hvilke behov elever i differentierede tilbud kan have i forhold til ro, særlig fysisk indretning, reduceret påvirkning fra andre elever, etc.

Gildbroskolen, LokalMED	Gildbroskolens lokalMED ønsker at understrege nødvendigheden af kompetenceudvikling af ledere og særligt medarbejdere, som en del af den formulerede strategi, herunder kompetenceudvikling af alle relevante faggrupper, henholdsvis lærere, pædagoger, pædagogiske assistenter, o. lign. Yderligere mener lokalMED, at det er vigtigt at have fokus på placeringen og konstruktionen af eventuelle lokale undervisningstilbud (jf. indsats 4 i strategien) i forhold til, hvilke konsekvenser der kan have for alle elever, henholdsvis i almenklasser og i differentierede tilbud. I den forbindelse vil det, efter lokalMEDs opfattelse, være vigtigt at være opmærksom på, hvilke behov elever i differentierede tilbud kan have i forhold til ro, særlig fysisk indretning, reduceret påvirkning fra andre elever, etc.
Vejlebroskolen, skolebestyrelsen	Skolebestyrelsen på Vejlebroskolen tager strategien til efterretning.
Vejlebroskolen, LokalMED	Vejlebroskolens MED-udvalg har på sit møde den 1. november 2023 drøftet "Strategi for stærke fællesskaber for alle børn og unge (sammenhæng mellem almen- og specialindsatser i dagtilbud og skoler)". MED udtaler sig ifbm. Indsats 3, at det i særlige tilfælde i udnyttelsen af det tværprofessionelle fælles samarbejde kunne være det mindst indgribende tilbud - at iværksætte et tilbud der "springer et led over" i forhold til normal procedure. MED udtaler sig, at der generelt men specifikt i indsats 4 – i udkastet til en strategi for stærke fællesskaber for alle børn og unge forventes en ekspertise som MED udvalget kan være nervøse for er tilstede. MED udtaler sig derfor, at man med fordel skal have fokus på hvordan man sikre sig at personalet/medarbejderne har den specialpædagogiske kompetence.
Strandgårdskolen, LokalMED	MED-udvalget er enig i, at det er det enkelte barn, der skal tages udgangspunkt i, og at det skal være et helhedsblik på barn og familie. MED-udvalget udtaler, at det er vigtigt, at der sættes ressourcer af til at opkvalificere støttesystemet, ledere og medarbejdere. Der kan ikke uddannes / efteruddannes mange for kr. 245.000,-. De forebyggende indsatser skal have de ressourcer, der skal til for at skabe en samlet helhed. Selv med flere ressourcer vil der opstå en pukkel af sager, der skal afvikles.
Ishøjgård, skolebestyrelsen og LokalMED	Vi har haft strategierne til høring i vores skolebestyrelse og vores skolerelaterede del af vores MED-udvalg og vi har ingen kommentarer til strategierne, udover at de giver rigtig god mening.

**Dagplejen,
forældrebestyrelsen**

Vi, i Dagplejens forældrebestyrelse, er overordnet meget positive over den strategiske plan der er lagt, men må samtidig sige, at den giver anledning til endnu flere spørgsmål end svar.

Kommentarer til strategiplanen:

Først og fremmest skal det påpeges at vi er yderst positive over selve strategien. Vi glæder os over at udvikling af pædagoger bliver en prioritet og ser det som en investering der vil gavne både børn, forældre, personale og ledere.

Vi stiller os dog uforstående overfor tidsplanen. Det er svært at se hvordan den lokale handleplan skal kunne blive implementeret på så kort tid, når alt personale skal kompetenceudvikles.

Kompetenceudvikling er tidskrævende og en lokal handleplan herom, som skal være klar på kun 5-6 måneder, virker urealistisk. Det understøttes af, at der i forvejen er mangel på pædagogisk personale. Skal personalet kompetenceudvikles, kræver det kompetente vikarer, som ligeledes er en mangelvare.

Det er derfor ikke tilstrækkeligt at udvikle pædagoger og dagplejere, der skal også indsættes en øget indsats for at tiltrække pædagogisk personale og ikke mindst gøre uddannelsen mere attraktiv for kommende pædagoger.

Derudover er vi undrende over hvordan det tids- og pladsmæssigt skal forløbe sig.

Børn med særlige behov, som anses for at drage gavn af en forebyggende indsats, kræver flere ressourcer og i mange tilfælde mere plads. Det kan f.eks. være i form af et stille sted hvor barnet kan få ro omkring sig, væk fra andre børn. Der skal afsættes mere tid til det enkelte barn. Personalet vil få en væsentlig større arbejdsbyrde, som vil tage tid fra de øvrige børn. Flere opgaver og manglende tid kan være en stor bidragende faktor i både børn- og voksnes mistrivsel.

I Dagplejen gælder minimumsnormeringerne ikke. Der har hver enkelt dagplejer 4 børn alene i eget hjem, hvorimod minimumsnormeringen garanterer at der er i vuggestuen er 1 pædagog til 3 børn. Derfor mener vi i forældrebestyrelsen, at der skal ses særligt på at tilføje ressourcer til Dagplejen. Vi har flere børn pr. voksen, kun har ganske få uddannede dagplejere og som det ikke eneste dagtilbud ikke har adgang til ressourcepædagogerne, og dermed en højere pædagogisk faglighed.

Foreningslivet i Ishøj har i flere år kæmpet med faldende deltagerantal, så det kunne være interessant at få opbygget et tværgående kommunalt samarbejde, for at styrke de fællesskaber I ønsker fremmet i strategien. En

	indsats for at vise hvilke fællesskaber kommunen i forvejen tilbyder, og en plan for hvordan en brobygning kunne etableres mellem børn og unge i dagtilbuddene og foreningslivet. Herigennem, vil I også kunne hjælpe jeres frivillige foreninger, til at tilbyde endnu flere kvalificerede tilbud. Generelt set, er vi meget enige om at denne strategi og at et løft i faglighed og fællesskab, kan lede børn til en styrket trivsel gennem forskellige tiltag i både dagtilbud og fritidstilbud. Men som ovenstående beskriver, mangler vi generelt en bred uddybelse af jeres konkrete plan for at implementere denne strategi. Herunder, hvordan det rent faktisk skal gøres, hvor ressourcerne skal findes til at opkvalificere personalet, hvor vi skal finde de pædagogiske hænder som, passer vores børn, imens andre uddannes og hvordan man kan styrke båndet mellem kommune, foreningsliv og forældre til de børn og unge, som skal finde frem til et evt. Idræts/fritidstilbud, osv. Bestyrelsen mangler informationer om hvordan i økonomisk vil prioritere dette? Og hvordan der vil blive støttet op i forbindelse med kompetenceudvikling og rekruttering af personale? Med andre ord, ved vi godt hvor I vil hen og målet støtter vi op om. Vi ved bare ikke hvordan I vil nå derhen. Vi ser frem til at høre nærmere om detaljerne i denne strategiske plan.
Dagplejen, LokalMED	Vi er i Dagplejen glade for, at der med denne strategi for stærke fællesskaber kommer en opmærksomhed på det stigende antal børn og unge som mistrives. Vi mener, at der er mange gode intentioner i visionen og målsætningerne for strategien, men at det helt grundlæggende er svært at læse sig frem til, hvordan vi skal nå frem til målet. Dog kan vi i jeres tidsplan se, at I senere hen vil arbejde med lokale handleplaner, hvilket muligvis vil gøre os klogere på de konkrete indsatser for at nå målet. Vi har følgende kommentarer til det videre arbejde med Stærke fællesskaber for alle børn og unge: 1. Vi er meget glade for, at I har fokus på kompetenceudvikling af personale i dagtilbud og på skoler. Vi oplever et generelt højt sygefravær blandt vores medarbejdere, og der skal hele året altid afvikles ferie og afspadsring, og derfor bruger vi meget tid på driften og opretholdelse af kvalitet i pasningen af børnene. Altså er vi altid på jagt efter varme hænder og hjerner, som kan opretholde den gode kvalitet, som vi i Dagplejen kan levere. Derfor er det væsentligt at politikerne forholder sig til, hvordan vi kan kompetenceudvikle medarbejdere og ledere, uden at det kommer til at have store konsekvenser for driften.

	2. Når mange medarbejdere i vores dagtilbud løber stærkt, er det væsentligt at tale om, at de børn som har særlige behov og udfordringer med at være en del af stærke fællesskaber, kræver flere mandetimer, end et barn som ikke har de udfordringer. Dette er både i form af flere møder – både internt, med forældre og tværfaglige samarbejdspartnere, skriftligt arbejde i form af referater og hændelsesbeskrivelser samt at det i praksis kræver langt flere timer hvor barnet bliver guidet og hjulpet af medarbejdere, til at kunne være en del af fællesskabet. Derfor mener vi, at det er væsentligt, at politikerne er opmærksomme på, at flere børn som skal inkluderes i almen pædagogiske tilbud, kræver flere fagligt kvalificerede hænder, hvilket kræver at man økonomisk er villig til at prioritere strategien. 3. Vi er bekymrede for de forventninger der ligger til de enkelte driftssteder, når der skal udarbejdes lokale handleplaner for denne strategi. Vi ønsker at politikerne er opmærksomme på, at det ikke giver os alt for mange møder, skriftlige beskrivelser og evalueringer, da vi forvejen er godt fyldt op med arbejdsopgaver.
Børnehuset Ørnebo, forældrebestyrelsen	Børnehuset Ørnebos bestyrelse vil gerne kommentere på den oplevede korte varsel i forhold til de indkomne høringer. 3 indenfor samme kvartal. Vi oplever det problematisk, med så kort varsel, set i lyset af, at bestyrelsen planlægger årets møder på forhånd og vi skal ikke afholde flere møder end nødvendigt. Der er i forvejen meget at se til som børnefamilier. Når man får så akutte høringer ind, skal det passe med datoer, og derfor mindsker det tid til forberedelse. Hvis bestyrelsen skal tages alvorligt, skal der være nok tid til at sætte sig ind i stoffet. Det kan anbefales at man inden så vigtige dokumenter sendes til høring, eks. gennemgås i dialogforum og derefter kan bestyrelserne udarbejde et høringssvar. Kommentarer til strategien: Vi undrer os over tidsplanen for den lokale handleplan i forholdt til implementeringen og handleplanen da kompetenceudvikling. Vi ved at kompetenceudvikling tager tid, og hvordan kan man så have en lokal handleplan klar til præsentation i maj/juni? Vi tror det er utopi at tro, at man kan nå det inde for tidsplanen i strategien . Hvordan forholder man sig kommunalt til den store mangel på pædagoger i forhold til strategien? Trækker man for store veksler på det pædagogiske personale, trods kompetenceudvikling? Kompetenceudvikling er ikke nok, hvis der mangler uddannet personale. Har man foreholdt sig til, at det går i clinch med rekrutteringen? Det er positivt, at man prioriterer at investerer i pædagogerne kompetenceudvikling, det er på tide, idet der som oftest bliver prioriteret kompetenceudvikling i eksterne faggrupper.

	Man skal dog huske at have for øje at kompetenceudvikling kræver økonomi i flere henseender, eks. også vikardækning. Bestyrelsen i Ørnebo vil samtidig anbefale at der i strategien på side 2 indsats 1, dot 2 indskrives ”Medarbejdere og ledere har <i>RAMMER</i>, kompetencer og redskaber til at arbejde med deltagermuligheder....” Kompetencer og redskaber er ikke nok. Et barn som har brug for noget særligt kan også have brug for mere plads/højt til loftet. Der skal kigges på normeringen i forhold til at kunne løse de ekstra opgaver, så det ikke ”går ud over” børn som ellers trives. Når ressourcen og rammen følger med, er det godt for alle børn. Bestyrelsen er overordnet enige i visionen, men det kan ikke være de enkelte dagtilbuds opgave at løse, det er et overordnet ansvar at rammer, redskaber og kompetencer er til rådighed. Bestyrelsen undres over, hvad der menes med sætningen: ”Det kræver mere kvaliteter og differentierede dagtilbud og skoletid” (Indsats 4). Hvad betyder det? Hvilke forventninger ligger i det? Måden at skrive det på kan skabe usikkerhed, både hos forældre men måske også for medarbejdere.
Piletræet, forældrebestyrelsen	Forældrebestyrelsen i Piletræet er enige omkring ”strategi for stærke fællesskaber for alle børn og unge” samt ”strategi og handleplan for fælles aftenklub”. Vi synes det er en vigtig del i børns og unges liv at få skabt fællesskaber på tværs, da det skaber stærke relationer og vi ser positivt på at fremme deres sociale kultur ved nemlig at skabe større fokus på institutioner og styrke samarbejdet med det lokale foreningsliv, dette vil gavne som for eksempel børnehaver, sfo’er og klubber, da det vil skabe en kultur, hvor forældre ser vigtigheden i, at børn er deltagende og er sammen med andre børn og agerer sammen med aldersvarende, hvor de vil lære af hinanden.
Regnbuen, forældrebestyrelsen	Regnbuens bestyrelse har drøftet ovenstående og vi er bekymrede for rammerne. Vi har drøftet at det kan være vanskeligt at stille rammer og kompetencer til rådighed, der tilgodeser alle børns forskellige forudsætninger og behov. Det stiller store krav til det pædagogiske personale og det kræver kompetenceudvikling og flere ressourcer. Derudover har vi drøftet at vi ikke har plads/rum nok i regnbuen for at kunne skabe plads til, at kunne trække en eller en gruppe børn til side og f.eks lave forbyggende indsatser.
Regnbuen, LokalMED	LokalMED peger på at det kræver kompetenceudvikling af alle medarbejdere, så alle er rustet og kompetente til at varetage og sikre børns og unges trivsel og udvikling samt deltagelse i fællesskabet.

	Vi peger også at der skal kigges på de fysiske rammer i dagtilbud, skoler og fritidsordninger. Det er vigtigt at de fysiske rammer giver en god forudsætning til at tilrettelægge og rammesætte arbejdet indenfor det pædagogiske arbejde. Endvidere peger vi på at der skal en bedre normering til for at skabe trivsel og udvikling for børn og unge samt deltagelse i fællesskabet i Ishøj Kommune.
Trækronerne, Bestyrelsen	I forhold til den lokale handleplan som der skal implementeres, arbejdes der med en meget kort frist. Dette giver følgende spørgsmål; • Hvordan sikres kompetenceudvikling til det pædagogiske personale inde for tidsrammen? • Hvilken kompetenceudvikling er der behov for? Kompetenceudvikling tager tid, det kan virke noget forhastet. Desuden bliver det noget af en udfordring at have en lokal handleplan klar til præsentation i maj/juni? I forhold til de rekrutteringsproblemer, som området generelt står i, hvordan vil man så kommunalt forholde sig til den store mangel på pædagoger der er i forhold til strategien? Der trækkes allerede store vekslers på det pædagogiske personale. Kompetenceudvikling er ikke nok, hvis der mangler uddannet personale Det er positivt, at man prioriterer at investerer i pædagogernes kompetenceudvikling. Man skal dog huske at have for øje, at kompetenceudvikling kræver økonomi i flere henseender, eks. også vikardækning. Et barn som har brug for noget særligt kan også have brug for mere plads/højt til loftet. Der skal kigges på normeringen, samt fysiske rammer i forhold til at kunne løse den ekstra opgaver, så alle børn kan trives i deres dagtilbud. Når ressourcen og rammen følger med, er det godt for alle børn. Bestyrelsen er overordnet enige i visionen. Det må bare ikke blive det enkelt dagtilbudsopgave at løse, at de overordnet rammer, redskaber og kompetencer er til rådighed.
Femkanten, forældrebestyrelsen	Forældrebestyrelsen i Femkanten har følgende kommentarer til strategi: Stærke fællesskaber for alle børn og unge Forældrebestyrelsen er meget optaget af, at når vi skal arbejde med stærke fællesskaber kræver det en opkvalificering af personalet ift. at arbejde med specialpædagogiske greb i almenpædagogisk praksis. Forældrebestyrelsen ser det som et vigtigt fokus, at prioriterer opkvalificering af hele personalegruppen, så alle kan varetage opgaverne både pædagoger og pædagogmedhjælper/PA. Den fælles opkvalificering kan ske på lukkedage,

	hvis de konverteres til pædagogiske dage. Et andet forslag er, at der indføres 1-2 pædagogiske dage om året, hvor forældrene passer de børn der ikke kan holdes hjemme og har brug for pasning. Forældrebestyrelsen er opmærksomme på, at det kræver rigtig meget af personalet kompetencer, ressourcerne og rumindretning, hvis der skal rummes flere børn i udsatte positioner i daginstitutionerne. I løbet af dagen skal der skabes mulighed for at der kan arbejdes i mindre grupper og med 1:1 kontakt i perioder af dagen. Forældrebestyrelsen er opmærksomme på at det er godt for mange børn at blive inkluderet, da det forebygger yderligere segregering senere i livet. Forældrebestyrelsen er bekymret for, hvor grænsen går og ift. inklusion og de har en særlig bekymring ift. at de børn som har flere ressourcer kan blive overset i løbet af dagen fordi de børn som har brug for særlig opmærksomhed, kræver mere af de voksnes opmærksomhed.
Femkanten, LokalMED	MED-udvalget i Femkanten har følgende kommentarer til strategi: Stærke fællesskaber for alle børn og unge. MED-udvalget er optaget af, at når vi skal arbejde med stærke fællesskaber kræver det opkvalificering af personalet ift. at arbejde med specialpædagogiske greb i almenpædagogisk praksis. MED-udvalget ser det som et vigtigt fokus, at prioriterer opkvalificering af hele personalegruppen, så alle kan varetage opgaverne både pædagoger og pædagogmedhjælper/PA. Den fælles opkvalificering kan ske på lukkedage, hvis de konverteres til pædagogiske dage. Et andet forslag er, at der indføres 1-2 pædagogiske dage om året, hvor forældrene, i samarbejde med faste vikarer, passer de børn som har behov for pasning. Det vil samtidig være give personalet mere frihed til selv at planlægge deres feriedage og kan have en positiv indvirkning på sygefraværet. MED-udvalget er opmærksomme på, at personalets kompetencer, ressourcer og rumindretning skal kunne rumme flere børn i udsatte positioner i daginstitutionerne. Vi arbejder i mangfoldighed og med fokus på inkluderende miljøer og i løbet af dagen skal der skabes mulighed for, at der kan arbejdes i mindre grupper og periodevis med 1:1 kontakt, samt med forældreguidning. MED-udvalget er opmærksomme på at personalet skal tilegne sig værktøjer til at kunne kommunikere om børn i vanskeligheder i samarbejdet med forældrene, da det er vigtigt at skabe en positiv opbakning i forældregruppen og gensidig forståelse for at vi arbejder inkluderende med alle børn. MED-udvalget er opmærksomme på at det er godt for mange børn at blive inkluderet, da det forebygger yderligere segregering senere i livet. Inklusion i dagtilbuddet skaber grobund for et ungdoms- og voksenliv med sunde værdier og lærer børnene at samarbejde med mange forskellige typer mennesker, hvilket er en fordel på arbejdsmarkedet. Inklusion bidrager til børnenes udvikling af tolerance, forståelse og accept af, at vi alle sammen er forskellige.
Børnehuset Troldebo, Forældrebestyrelsen	1. Medarbejdere og leder har de rette kompetencer og redskaber til at skabe deltagelsesmuligheder for børn og unge. Svar: Vi syntes det er en vigtigt indsats, da børns udvikling i den tidlige fase af deres liv, har brug at blive guidet ind i

fritidslivet og deltagelsesmuligheder så de kan styrke deres udvikling i fællesskabet. Idet syntes vi også det kunne være vigtigt, at være opsøgende i forhold til de forældre som måske ikke interagerer særlig meget og hjælpe dem til at styrke deres barns deltagelse i fællesskabet.

2. Ledere og medarbejder på børne-og ungeområdet samarbejder aktivt med børn og forældre om at styrke barnets/den unges trivsel, udvikling og læring.

Svar: Samarbejdet mellem ovennævnte er vigtigt for at kunne fuldføre planen, da de involverede parter har et vist ansvar for barn/børns udvikling/trivsel og læring i de fælles fritids tilbud og deltagelsesmuligheder der er. Og som det er beskrevet i udkastet. Er det vigtigt med respekt, tillid og ligeværd i forhold til forældre der ikke er gode til at række ud eller har særlige behov.

3. Fælles ansvar for børn og unge er målet for det tværprofessionelle samarbejde.

Svar: Det fælles ansvar vi har for, at der bliver visiteret rigtigt og professionelt er vitalt, derfor er det også vigtigt med engagement og syn for proces i forhold til hvad der er bedst for hver enkeltes behov. Via Flere og tidligere forebyggende indgreb vil man hurtigere kunne danne et billede og opbygge en forståelse for hver enkeltes behov med henblik på at kunne hjælpe videre ud i de forskellige tilbud. Derfor er det tværprofessionelle samarbejde vigtig, da kommunikation dem imellem vil være en vigtig faktor for børn og unge.

4. Kvalificerede og differentierede lokale tilbud der tilpasses børn og unge.

Svar: Forebyggende indsatser fremfor indgribende indsatser, ser vi som den rigtige fremgangsmåde. Da man gennem tid og forebyggelse har få større indblik den enkeltes behov. Derfor vil man med en sammentænkning af de forskellige metoder og ressourcer nå hurtigere og bredere i mål med de forskellige indsatser.

5. Børn og unge deltager i stærke fællesskaber i deres fritid.

Svar: Brobygning og oplysning med henblik på deltagelse i de forskellige tilbud/fritidsaktiviteter er vigtig og fundamental for udviklingen og styrkelse af fællesskabet for unge og børn.

Alt i alt imødekommer vi de Mål/indsatsområder som der er oplyst.

Tvillingehuset, LokalMED

Det er en forudsætning at man prioriterer kompetenceudvikling til pædagogerne.

	Uden den nødvendige efteruddannelse kan konsekvensen være, at medarbejdere stopper. Vi kan være bekymrede for, at de udsatte børn bliver indskrevet i institutionerne, inden personalet har fået kompetenceudviklingen. Hvilket medfører færre personaler til at håndtere børnene, mens deres kollegaer er på uddannelse. Vi står overfor stigende rekrutteringsproblematik. Vi kan være bekymrede for, at medarbejdere stopper og at det bliver svært at rekruttere nye medarbejdere. Det kan betyde at kerneopgaven kommer til at ligge hos færre uddannede medarbejdere, hvilket ikke gavner arbejdsmiljøet og trivslen. For at kunne tilbyde kvalificerede og differentierede tilbud, er det nødvendigt at tilpasse de pædagogiske og fysiske rammer, samt sikre de rette ressourcer. For at samarbejdet med de tværfaglige samarbejdspartner skal lykkes, er det vigtigt at der er de nødvendige ressourcer til at betjene dagtilbuddene. Både faglig sparring til personalet og hjælp til børn og forældre. Vi mener det er en meget optimistisk tidsplan. Der er kort tid til en handleplan skal udarbejdes.
Firkløveren, bestyrelsen	Vi ser strategien tager hånd om alle børn og unge, og er positive over for dette. Strategien er et godt redskab til at sikre at alle børn for muligheder for at opnå deres fulde potentiale uanset ståsted i livet. Vi ser meget positivt på at der prioriteres flere forebyggende indsatser fremfor indgribende indsatser. Firkløverens bestyrelse glæder sig over/sætter pris på at strategien sætter børn og unges perspektiver i centrum for alle indsatser og de høres ud fra et alderssvarende niveau. Bestyrelsen bifalder at der prioriteres at tilbyde børn og unge, det rette tilbud på rette tidspunkt, hvis de ikke udvikler sig hensigtsmæssigt i almenområdet. Det er positivt for alle børn og unge når de trives i det rette tilbud. Det at der peges på os forældre som samarbejdspartnere er utrolig vigtigt for at strategien kan lykkes. Bestyrelsen tilslutter sig at det kræver viden, kompetencer og ressourcer, at ændre praksis således at der ikke segregeres for mange børn og unge fra de almene tilbud. Vi som forældre sætter meget stor pris på, at der er fokus på at skabe rammerne og give medarbejderne de rette redskaber til at vores børn og unge har deltagelses- og udviklingsmuligheder, når de færdes i kommunens tilbud. Vi støtter op omkring at styrke børnenes fritidsliv og glæder os til flere tilbud for de små. Vi ser frem til at høre mere om hvordan dette implementeres i praksis, og glæder os til at følge med i processen.
Firkløveren, LokalMED	Medudvalget ser meget positivt på at der prioriteres flere forebyggende indsatser fremfor indgribende indsatser. Medudvalget er glade for at strategien tager hånd om alle børn og unge. Strategien er et godt redskab til at sikre at alle børn får mulighed for at opnå deres fulde potentiale uanset ståsted i livet.

	Medudvalget er meget optaget af, at der prioriteres at tilbyde børn og unge, det rette tilbud på det rette tidspunkt, hvis de ikke udvikler sig hensigtsmæssigt i almenområdet. Det vil komme alle børns udvikling til gode, da de børn der ikke udvikler sig hensigtsmæssigt, har brug for meget voksenstøtte. Den ekstra voksenstøtte tager tid, der går fra de andre børn. Medudvalget er enig i, at det kræver viden, kompetencer og ressourcer, at ændre praksis således at der ikke segregeres for mange børn og unge fra de almene tilbud. Det gavner positivt alle børn og unges udvikling, når de trives i det rette tilbud. Forældre som samarbejdspartnere er utrolig vigtigt for at strategien kan lykkes. Vi sætter som personale meget stor pris på, at der er fokus på at skabe rammerne og give medarbejderne de rette redskaber og ressourcer til at fremme børn og unges deltagelses- og udviklingsmuligheder, når de færdes i kommunens tilbud. På denne måde kan vi understøtte udviklingen af kvalitetstilbud og tiltrække og fastholde kvalificeret personale. Vi støtter op omkring at styrke børnenes fritidsliv gennem formidling af tilbud til forældre m.m. Medvalget ser frem til at høre mere om hvordan dette implementeres i praksis.
Elverhøj, forældrebestyrelsen	Rekruttering er den helt store udfordring lige nu - på landsplan og lokalt i Ishøj Kommune. Men der nævnes intet om det i strategien. Når det ikke er muligt at rekruttere pædagoger, presses de tilbageværende i højere grad. De skal løbe stærkere og må i mange tilfælde gå på kompromis med pædagogiske grundideer - både egen faglige stolthed og ambitioner og en række af de idealer der bl.a. nævnes i visionen: At børn og unge får tilbudt deltagelsesmuligheder, så alle får mulighed for at udfolde sig og nå sit fulde potentiale. Når man i sit arbejdsliv for ofte oplever ikke at slå til, at vide hvad der skal til, men ikke kan udføre det i praksis, fordi ressourcerne ikke er til stede, er grundstenen til mistro i eget arbejdsliv lagt - og dermed langt større risiko for at søge nye græsange. Og svaret på hvem der bliver tabere i sidste ende, kender vi alle. Det er en situation vi IKKE må komme længere ud i. Den måske største udfordring, der skal løses i denne tid, er derfor: Hvordan sikrer vi at vores skoler og dagtilbud er attraktive arbejdspladser, der vælges til? Hvordan sikrer vi at faggrupperne, der står med fødderne plantet i skole og dagtilbud, anerkendes og værdsættes for deres arbejde? Og hvad er kommunens strategi for rekruttering? Stærke fællesskaber for alle børn og unge er og bliver varm luft, hvis ikke udfordringen med mangel på personale løses. Jf. indsats 4: Ligeledes bør en nuværende bureaukratisk proces omkring ressourcer til indsatser gentænkes. Det pædagogiske personale er uddannet til og har for manges vedkommende stor erfaring med hurtigt at opdage og identificere, hvilke forebyggende indsatser, der kan være til gavn for både det enkelte barn og den store gruppe, således at der

	netop kan være tale om en tidlig og forebyggende indsats. Tilliden og de økonomiske ressourcer skal ud i de enkelte institutioner, så forebyggende indsatser hurtigt og effektivt kan indtænkes og iværksættes i en lokal kontekst.
Børnehuset Elverhøj, LokalMED	Med udvalget tager strategien til efterretning og har følgende kommentarer: I gennem hele strategien nævnes vigtigheden for børn og unge at de oplever et helt og fuldt fritidsliv. Med udvalget oplever at ordlyden i strategien lægger ansvaret over på driftstederne. I strategien skrives der at dette er en langsigtet udviklingsplan. Vi er bekymret for at dette er en underdrivelse af processen, i det en fuld implementering kræver en samskabelse og ændring af mindset på tværs af kommunen på de forskellige driftsteder, forvaltninger samt fritidsliv. Kommentar til vision side 2: <i>Ressourcer til specialtilbud bruges i højere grad bliver brugt på skoler og institutioner:</i> Det kræver dels at der investeres i de kompetencer som er på almen området så almenområdet er klædt på til børn som er udsatte. Dels har vi behov for et fælles fodslag i forhold til hvilke metoder vi går med i hele kommunen. Fx startede vi ud med at forvaltning og mange driftsteder brugte vækstmodellen og så gik forvaltningen videre og begyndte at bruge en anden metode fx løft. Det er spild af tid og ressourcer. Kommentar til indsats 2. • <i>Børn, unge og forældre oplever at blive mødt med respekt, tillid og ligeværd fra alle ledere og medarbejdere. Vi foreslår at den omskrives i en mere samskabende ordlyd.</i> • <i>Der arbejdes samskabende i en respektfuld ånd præget af tillid og ligeværd fra alle involveret. Og tilføjer en dot til</i> • <i>Der skabes en fælles systematisk sags opstarts, så alle involveret er informeret og historikken nedfølges til gavn for barnet, familien og de fagprofessionelle. Fx indførelse af familieplaner</i> <i>En betingelse for at strategien bliver en succes er at vi går mere "aggressivt" til værks på rekruttering af de dygtige medarbejdere.</i> <i>Tid til andet arbejde er vigtig at tage op til overvejelse hvis det skal være muligt for institutioner at arbejde og implementere strategien</i>
Børnehuset Bøgely, forældrebestyrelsen	Overordnet kan vi tilslutte os visionen om de stærke fællesskaber. Det giver for os rigtig god mening at tage udgangspunkt i stærke fællesskaber som værdi fordi vi mener at det at deltage i et stærkt fællesskab fører mange andre gode ting med sig. Når det er sagt, synes vi ikke at visionen forholder sig til de vilkår og rammer som er virkeligheden i Ishøjs daginstitutioner. Visionens målsætning skal bæres af topkompetent pædagogisk personale og ifølge strategien lægges der et endnu større ansvar på det pædagogiske personale end der gør i dag. Et personale

	som vi i hverdagen oplever gør deres bedste men som samtidig er presset på tid og overskud fordi der ofte er underbemanding, fordi personalet har rigtig mange børn at forholde sig til og fordi dele af personalet mangler pædagogisk uddannelse (jf kvalitetsrapporten er det i gennemsnit 50% af personalet i Ishøjs daginstitutioner som ikke har en pædagogisk uddannelse). Det betyder at en succesfuld implementering af strategien kræver både efteruddannelse og at man forbedrer fastholdelse og rekruttering. Hvad vil Ishøj Kommune gøre for at tiltrække kvalificeret pædagogisk personale og gøre sig mere attraktiv som arbejdsplads i konkurrencen om det uddannede pædagogiske personale, som er en national mangelvare? Vi savner i strategien bud på hvordan man forholder sig til dén virkelighed at der er udfordringer med både rekruttering og fastholdelse af medarbejdere på dagsinstitutionsområdet, samtidig med at man har et ekstremt højt ambitionsniveau på det pædagogiske personales vegne. Vi savner også en uddybning af hvordan processen skal foregå for de børn som ikke vil kunne trives i de almindelige dagtilbud. Der står i strategien ganske kort: ” Der vil altid være børn og unge, som ikke trives og udvikler sig hensigtsmæssigt i almenmiljøet, her vil Ishøj Kommune være klar med rette tilbud til rette tid.”. Her savner vi en uddybning af hvordan visitationsprocessen foregår og nogle nærmere tanker om hvordan Ishøj Kommune sikrer sig at også disse børn får de rette tilbud. Forældrebestyrelsen i Bøgely deltog i dialogmødet med Børne- og Undervisningsudvalget torsdag d. 2. november hvor vi også gav input til strategien. Nogle af vores kommentarer går igen i det ovenstående.
Børnehuset Bøgely, LokalMED	Høringsvar fra Bøgelys MED-udvalg vedr. Stærke fællesskaber for alle børn og unge. Med-udvalget i Bøgely har drøftet oplægget til ovenstående strategi. Overordnet er holdningen, at det er glædeligt at det er blevet besluttet at yde en stor investering i kommunes børn og unge. Det ser vi som nødvendigt og glæder os til at samarbejde om. For vi anser netop beslutningen om at arbejde med stærke fællesskaber som en god og relevant investering som rigtig mange børn og unge kan komme til at drage fordel af – derfor kan vi ikke undgå at bemærke at økonomi er nævnt to gange i udkastet ifm. at der kan spares penge ved at arbejde på denne måde. Vi tænker at den pædagogiske ramme der skal støtte op om at gøre de stærke fællesskaber til en succes, kræver en meget stor økonomisk indsats ift. f.eks. kompetenceudvikling/efteruddannelse af medarbejdere over en længere periode og som en kontinuerlig proces ift. nye medarbejdere i kommunen. Det er en kendt udfordring at vi har store rekrutteringsvanskeligheder ift. ansættelse af kompetente uddannede pædagoger – hvorfor pædagogens opgaver vil forandre sig markant indenfor den nærmeste fremtid. Ikke alene skal pædagogen være skarp på egen pædagogiske udvikling, således der kan arbejdes kompetent med en gruppe af børn der før fik en helt særlig indsats – pædagogen skal også kunne påtage sig vejledning af ikke uddannede medarbejdere, så det sikres at den aktuelle udvikling har et konstant sigte mod høj kvalitet i opgaveløsningen. Det bør overvejes hvordan vi skal arbejde med de nyuddannede pædagoger så de har mulighed for hurtigt at dygtiggøre sig og tage dette nye ansvar på sig.

	I første afsnit står der beskrevet at alle børn og unge skal sejre i eget liv og opnå deres fulde potentiale. Det er et udsagn vi er meget enige i i Bøgelys MED-udvalg. Vi tænker dog at det kunne være relevant at genbesøge og redefinere betydningen af at opnå eget fulde potentiale, så vi alle taler ud fra samme referenceramme hvad dette angår. Som et eksempel ved vi fra forskningen at en families socioøkonomiske status har afgørende betydning for hvordan det går barnet senere i livet. Beregner vi barnets mulighed for at opnå eget fulde potentiale ud fra dette faktum – eller skal vi tale om hvor langt barnet kan nå med de eksemplariske pædagogiske rammer, der både indeholder høj kvalitet i dagtilbud og skole, samt hjælp til familien? Det tænker vi stadig står lidt uafklaret. Vi har en vis bekymring for om tanken om ikke at udskille børn fra fællesskabet står så stærkt, at det vil overskygge den gruppe af børn der netop er udfordret ved ikke at kunne rumme fællesskabet. Vi må gøre opmærksom på at en del af de udsatte børn vi ser, netop er udfordret på dette. Der bør være opmærksomhed på forskellen på at børn kan komme til at affinde sig med et fællesskab – fordi de ikke har noget valg - og det at trives og udvikles i fællesskabet. Her har vi en bekymring for at hvis vi i inklusionens navn og via kompetenceudvikling presser udsatte børn ind i en fællesskabsramme, ikke giver børnene et bedre afsæt for en god uddannelse og et godt voksenliv. Derudover bør der også være opmærksomhed på de fysiske rammer vi har til rådighed – dette set ift. den gruppe af børn der er meget sensitive overfor forskellige former for stimuli. Her skal vi sikre os at de fysiske rammer kan være medskabere af det bedste læringsmiljø. Det vil også kræve en stor økonomisk indsats. Processen om kompetenceudvikling står noget uklart i udkastet. Derfor har vi et spørgsmål til overgangsprocessen – altså hvornår sættes dette i gang og skal dette ske løbende med kompetenceudviklingen eller vil vi sikre os en vis grad af uddannelse så vi igen sikrer os at medarbejderne føler sig godt rustet til at varetage de behov der opstår undervejs. Der bør også tænkes i medarbejdernes arbejdsmiljø i denne forbindelse. Som pædagoger må vi også gøre opmærksomme på at der er brug for en tydelig afklaring på de pædagogiske tilbud der skal være til de børn der ikke vil trives i de stærke fællesskaber og visitationsprocessen for disse børn. Vi ser meget frem til en afklaring på kompetenceudviklingsprocessen samt en afklaring på hvordan overgangsperioden til den nye "metode" vil forløbe og vil sætte stor pris på en høj grad af inddragelse, så vi sikrer os at der kommer et godt ejerskab til processen blandt medarbejderne. Det er netop her de uddannede pædagoger har deres spidskompetence.
BUPL Storkøbenhavn	Fra BUPL Storkøbenhavn har vi følgende kommentarer til Ishøj kommunes strategi, "Stærke Fællesskaber for alle børn og unge." I strategien er betoningen af børns adgang til fællesskaber og inklusion positiv, men vi kan være i tvivl om, hvorvidt kommunens rammer og ressourcer er tilstrækkelige til at omsætte disse intentioner til praksis. Uanset hvor gode intentionerne er, kan manglende midler og strukturer udgøre en barriere for at skabe virkelige ændringer. Selvom

det er nødvendigt med kompetente medarbejdere og ledere, er udfordringen med at øge andelen af uddannede pædagoger og medarbejdere stor og for ofte opleves mangel på kvalificerede kandidater. Ishøj kommunes strategi er ambitiøs, men det er vigtigt at være opmærksom på afvejningen mellem ambitioner og praktisk gennemførlighed. Derfor skal der samtidig være fokus på at undgå unødigt stress for medarbejdere og børn i systemet.

Baggrund, motivation og potentialer:

Børns adgang til fællesskaber og deltagelse er vigtig. Dette kan dog være vanskeligt i praksis på grund af de eksisterende rammer, og det er ikke blot et spørgsmål om kompetencer, men også plads og ressourcer. Det er afgørende, at inklusion ikke ender med at ekskludere.

Visionen:

Vi er enige i, at tilbuddene skal tilpasses børnene. Redskaber alene er ikke tilstrækkelige. Der skal investeres i de bedst mulige rammer tidligt i barnets liv for at forebygge behovet for særlige indsatser senere i livet. Dette inkluderer vigtigheden af normeringer, pædagogandele og fysiske rammer i dagtilbud.

Mål/indsatsområder:

Medarbejdere og ledere har de rette kompetencer

Andelen af uddannede pædagoger og medarbejdere er afgørende for at opnå succes i dette område. Der er ønske om at pædagogerne får kompetenceløft i form af relevant uddannelse, det kunne f.eks. være ICDP, low arousal eller andet. Der er også et ønske om at der indfører pædagogiske dage for pædagogerne. Der ønskes at pædagogerne får en inspirations dag hvor de kan få kompetenceudvikling. Der er i den grad brug for at der tilføres kompetenceudvikling, og særligt at der er flere og flere børn som har brug for en særlig pædagogisk indsat. Der er mange børn der er i udsatte positioner, og her er det brugbart med kompetenceudvikling for at kunne tilgå og praktiserer en pædagogisk som gavner barnet og det pædagogiske læringsmiljø.

Ledere og medarbejdere på området samarbejder aktivt med børn og forældre for at styrke trivsel, udvikling og læring

Dette sker allerede i videst muligt omfang, men forbedrede muligheder for forberedelse for pædagogerne er nødvendige for at opnå målene. Et stærkt pædagogisk miljø på arbejdspladserne er nødvendigt for at kunne samarbejde, sparre og udvikle praksis.

Målet for det tværprofessionelle samarbejde er et fælles ansvar for børn og unge

	Det er positivt at styrke det tværprofessionelle samarbejde, men det er nødvendigt at sikre, at de nødvendige ressourcer er til stede i daglig praksis for at kunne opnå succes. Det er vigtigt at undgå at lægge ansvaret på en stadig mindre del af de uddannede pædagoger. Kvalificerede og differentierede lokale tilbud, der tilpasses børn og unge Der er en vis uklarhed i teksten om forskellen mellem forebyggende, foregribende og indgribende indsatser. Det kan også være nødvendigt at træffe indgribende foranstaltninger fra begyndelsen i visse tilfælde for at forhindre, at et barn mistrives i længere tid i rammer, der ikke er i stand til at afhjælpe trivselsproblemer. Målet er, at børn og unge deltager i stærke fællesskaber i deres fritid Fritidsfællesskaber i SFO og klubber kan levere pædagogiske løsninger, såfremt der skabes plads og ressourcer til dette. Ligeledes er fritidspædagogiske tilbud afgørende for at introducere børn til nye interesser og skabe overgange til foreningslivet, inklusive møder med nye aktiviteter og opbygning af relationer til aktiviteter i fritiden. Vi ser at strategien rummer mange gode parametre, men at der mangler økonomi og særligt kompetenceudvikling hvis strategien skal leve op til kvaliteten. Vil man lykkes kræver det en langsigtet investering, der først kan høstes på længere sigt.
FællesMED – Center for Børn og Forebyggelse	LokalMED for CBF (Rådhus) holdt møde d. 30. oktober 2023, hvor strategien ”Stærke fællesskaber for alle børn og unge” blev drøftet. Overordnet LokalMED for CBF (rådhus) hilser strategien meget velkommen. Overordnet passer tankegangen rigtig god sammen den tænkning, som mange af CBF’s medarbejdere forsøger at understøtte. Der er især glæde over, at den tidlige indsats er trukket frem, og at det i strategien er fremhævet, at det gode, tværfaglige samarbejde er afgørende. MED-udvalget herudover gør opmærksom på nogle af de udfordringer, som børn og unge med særlige behov også kan have i dagtilbud og skole, og som med fordel kunne indtænkes eller supplere i strategien:

	• Der gøres opmærksom på, at i nogle tilfælde må vi ekskludere elever i folkeskolen, fordi understøttelsen i pauserne/frikvarterne mangler. Dvs. at der bliver etableret en rigtig god pædagogisk/didaktisk ramme i timerne, men at disse elever ikke magter den manglende struktur i frikvarterne. • At der i strategien er en opmærksomhed på børn og unge, som ikke kommer i skole. Generelt er vi gode til at etablere dagtilbud og skoletilbud med gode specialpædagogiske rammer, men som forudsætter, at barnet/den unge magter at komme i skole. Det tværfaglige samarbejde og de fleksible løsninger er helt afgørende for at lykkes med denne udfordring. • MED-udvalget gør opmærksom på, at ejerskabet af strategien og de efterfølgende handleplaner kræver tæt inddragelse af personalet i dagtilbud, skoler og fagpersonerne i CBF. • Der i strategien er fokus på opkvalificering af personalet i dagtilbuddene og på skolerne. Der gøres opmærksom på, at en del medarbejdere i CBF har kompetencer i forskellige metoder og tilgange (herunder certificerede uddannelser), som man med fordel kunne trække på - frem for brug af eksterne undervisere i alle tilfælde. MED-udvalget i CBF glæder sig allerede til at få strategien omsat til konkrete handlinger
FællesMed – Center for Dagtilbud og Uddannelse	En øget inklusion og øget brug af specialpædagogik og specialundervisningsdidaktik i almenklasserne vil indskrænke lærernes professionelle råderum og mulighed for at bruge deres professionelle dømmekraft ved at indskrænke metodefriheden i undervisningen, hvilket vil give dårligere forudsætninger for at udøve undervisningsdifferentiering og tage udgangspunkt i elevernes forudsætninger. Det vil give eleverne undervisning af lavere kvalitet, hvilket vi mener ramme de politiske målsætninger om højere karakterer, øget tilvalg af folkeskolen og lavere trivsel og gøre det uattraktivt at være lærer i Ishøj Kommune. Vores samlede bemærkninger er følgende: Det jeg har noteret mig at vi er særligt optaget af er følgende: Processen – vi er på medarbejder side først blevet inddraget, da papiret er lavet, og det oplever vi helt grundlæggende er pseudoinddragelse, hvis man reelt vil lykkes med at skabe ejerskab og høre medarbejdernes inputs til noget der potentielt kan have vidtrækkende konsekvenser for vores kollegaer mulighed for at lykkes med

opgaven. Jf. Sigge Winthers bud på at lykkes med de vilde problemer som også er beskrevet i Entreprenør Staten og beskrivelse af for og bagdør er det et skoleeksempel herpå.

Præmissen:

At målet er at almenklasser/tilbud er det bedste og rigtige tilbud for alle børn og elever er vi ikke enige i. Inklusion kan i lige så høj grad føre til eksklusion og ikke alle elever har samme behov.

I det udspil der er lavet af forvaltningen er vi særligt bekymrede for følgende:

1. At øget inklusion i almenklasserne vil give et ringere tilbud, der dels vil medføre yderligere fravalg af kommunens folkeskoler og lavere udbytte af undervisningen, der vil kunne ses på afgangsprøvekaraktererne i de kommende år.
2. Øget personaleomsætning – idet det ikke forbedrer folkeskolens mulighed med at lykkes med inklusionen, der er folkeskolens altoverskyggende problem i dag og at det ikke forholder sig til de fagprofessionelles virkelighed.
3. De midler der er afsat til kompetenudvikling i budgettet forslå langt fra og bærer indtryk af at være et "Quick fix"
4. At dette er første skridt inden man ændrer tildelingsmodellen til specialundervisning, som vil betyde, at fællesskabets skole udhules, som vi kan se sker i langt de fleste kommuner. Den model vi har i Ishøj er netop en af grundene til, at skolerne har kunnet lykkes med at levere så gode resultater som man har gjort de sidste mange år.

Der er et pædagogisk og økonomisk perspektiv i dette papir, der væves sammen. Vil man lykkes med begge dele kræver det en langsigtet investering, der først kan høstes på længere sigt.

At skabe stærke fællesskaber handler om at skabe tilbud og deltagelsesmuligheder med udgangspunkt i elevernes behov og forudsætninger, hvilket indebærer at kunne give forskellige skoletilbud, hvor almenklasserne ikke er svaret for alle elever.

At inkludere endnu flere i almenområdet vil som vi ser det ikke være pædagogisk forsvarligt. Hverken for den enkelte eller fællesskabet. Vi ser ikke at løsningen er at der skal ruller specialpædagogisk ud i almenklasserne fordi

	det begrænser det professionelle råderum og dømmekraft i form af metodefrihed til at lave bedst mulig undervisning og pædagogisk arbejde for alle børn og unge. Vil man lykkes med at skabe stærke fællesskaber kræver det som vi ser det investering i følgende: 1. At styrke almenklasserne og SFOen, idet det er den bedste forebyggelse for at elever skal segregeres. Dette i form af to-lærer ordning og pædagoger med i undervisningen i indskolingen samt i SFOen. Det kræver generelt kompetenceløft i form af formel uddannelse og uddannelse af inklusionsvejledere. 2. Oprette flere gruppeordninger på skolerne med specialviden til de elever der har behov for et alternativt skoletilbud for at kunne have et stærkt og trygt fællesskab med udgangspunkt i deres behov, hvormed de bevarer kontakten til kammerater og kan arbejde på at deltage i det store fællesskab med udgangspunkt i elevens behov. 3. Udbygge pladser og specialisering på Ishøjgård, så de elever, der har behov for et segregeret skoletilbud og vidtrækkende specialundervisning kan få det i Ishøj Kommune. Nær hjemmet, med mulighed for at arbejde mod at kunne indgå i gruppeordninger og udnytte de store ressourcer som vi i forvejen råder over i kommunen. På denne måde vil man som vi ser det både give bedst mulige tilbud til flest mulige elever for mindst mulige midler. Idet at eksterne tilbud er den klart dyreste løsning og ikke nødvendigvis står mål med det børn og unge får ud af det.
Skoleforum	Gruppe 1. Har ledere og medarbejdere de rigtige kompetencer? Det kræver kompetenceudvikling. Det koster både på kompetenceudvikling og hænder, så vi skal turde investere. De penge vi sender ud af systemet skal tilbage til egne rækker – Altså in house. Så måske varer det år inden vi går i breakeven. Gruppe 2: Er der væsentlige pointer, I oplever der mangler i strategien? Ressourcer på gulvet – og hvordan sikrer vi at det kommer til dem som har behovet. Kompetencedækning. Viden og erfaring fra specialklasser, risiko for det går tabt. Fritidslivet. Hvordan får vi de rigtige unge over i fritidsaktiviteter. Gruppe 3. - kvalificerede tilbud - Trække hjem og ansætte specialuddannede lærere og pædagoger - Kompetenceudvikling i bred forstand i længere tid.

	- Arbejde med det relationelle og sikre viden og rum til dette. - Strategien kræver ekstra ressourcer. Gruppe 4 Hvad mener I er de væsentligste pointer i strategien: Differenterede tilbud, inkluderer flere. Forebyggende fremfor foregribende. Vigtigt med pædagogiske tilbud! Nærheden af normalområdet. Børn og unge deltager i stærke fællesskaber i deres fritid. Er der væsentlige pointer I oplever, der mangler i strategien? Strategien er meget optimistisk. Hvad gør vi når den møder virkeligheden? Forebyggelse af kriminalitet, bør det indtænkes.
Dialogforum for dagtilbud	Gruppe 1. Hvad mener I, er de væsentligste pointer i strategien? - Positiv strategi gælder både daginstitution og fritidsliv. - Positivt med et fælles tværligt helhedssyn. - Positivt at flere børn og unge skal have forebyggende indsatser fremfor indgribende indsatser. Er der væsentlige pointer, I oplever, der mangler i strategien? - Hvordan gør vi personalet klar til denne omstilling - Hvordan bliver alle børn klar til at inkludere børn med særlige behov. Gruppe 2. Hvad mener I, er de væsentligste pointer i strategien? - God normering – medarbejdere og ledere har de rette kompetencer. - Aktivt samarbejde blandt forældre og personale fordi vejledningen ligger derunder. - Mulighed for at kunne spejle sig. Gruppe 3: Hvad mener I, er de væsentligste pointer i strategien? - Uden de rette kompetencer er det vanskeligt, at arbejde konstruktivt med de børn der har behov der rækker udover alm. Dagtilbudspædagogik. - Hvordan sikrer vi at børnene får sunde fritidsaktiviteter? Der findes gode stærke fællesskaber fx. Spejderne

- Et godt konstruktivt og tillidsfuldt forældresamarbejde er nødvendigt for at det lykkes godt.

Er der væsentlige pointer, I oplever, der mangler i strategien?

- Hvordan skal rekrutteringsudfordringen løses? ” Hvad sker der bag kulissen”?
- Tidsperspektivet fremstår lidt utydeligt. Hvornår tænkes det at sættes fuld ud i værk. 24 -27?
- Hvad skal der ske med de børn der absolut ikke kan trives og udvikle sig i dagtilbud – uanset graden af kompetenceudvikling? Og hvordan sikrer vi os, at netop de børn får det rette tilbud? Visitationsprocesser bør være klar.

Gruppe 4.

Hvad mener I, er de væsentligste pointer i strategien?

- Medarbejdere og ledere har de rette kompetencer og redskaber til at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og unge.
- Ledere og medarbejdere på området samarbejder aktivt med børn og forældre om at styrke barnets trivsel.
- Kvalificerede og differentierede lokale tilbud, der tilpasses børn og unge.

Er der væsentlige pointer, I oplever, der mangler i strategien?

- Ressourcer – økonomi? Investering i dagtilbud
- Uddannelse/kurser – Vikardækning?
- Kompetenceudvikling.
- Rekrutteringsudfordringer – Hvis ikke vi kan ansætte kvalificeret personale.

Gruppe 5:

Hvad mener I, er de væsentligste pointer i strategien?

- Alle børn har ret til et fællesskab.
- At det er alles ansvar og kræver fælles ændret mindset.
- At der er fokus på tid, kompetencer og ressourcer.

Er der væsentlige pointer, I oplever, der mangler i strategien?

- Miljø/Fysiske rammer?
- Rekrutteringsdelen til deltagelsesmuligheder.
- Strategi for at gøre Ishøj kommune til en attraktiv arbejdsplads.
- Enkelte institutioner kan ikke have ansvaret.
- Sideløbende strategi til kompetenceudvikling. Flere værktøjer.
- Tænke normområdet på en ny mindre kassetækning.

Handicaprådet	Handicaprådet har behandlet strategien og har ingen bemærkninger.
Ishøj Kulturskole, LokalMED	Ishøj Kulturskole har de seneste år arbejdet med at skabe lige adgang og deltagelsesmuligheder til kunstneriske aktiviteter for børn og unge i Ishøj Kommune. Kulturskolens MED-udvalg ser mange muligheder for, i det tværprofessionelle samarbejde, at kunne bidrage til at opfylde strategien om at skabe stærke, mangfoldige og meningsfulde fællesskaber for børn og unge, så deres trivsel øges.
Ishøj Kulturskoles bestyrelse	Kulturskolens bestyrelse ønsker gerne og ser mange muligheder i, at kulturskolen bidrager til at sikre en kvalificeret og sammenhængende indsats på børne- og ungeområdet, så flere børn og unge har deltagelsesmuligheder i deres lokale dagtilbud, skoler og fritidsliv. Ishøj Kulturskole har de seneste år arbejdet med at skabe lige adgang og deltagelsesmuligheder til kunstneriske aktiviteter for børn og unge i Ishøj Kommune. Dette bl.a. med mange tværgående samarbejder, udvikling af nye tilbud, nye undervisningsformer og i andre arenaer. På Ishøj Kulturskole har vi mange helt unikke tilbud og fællesskaber, som man ikke ser andre steder i kommunen. Både nuværende og tidligere elever (og forældre) fortæller om, hvordan de oplever/oplevede, at når de kom på kulturskolen havde de et sted, hvor de kunne glemme alle de problemer, de havde andre steder, men " blot" var et barn/ung som alle andre, hvilket har/ har haft stor betydning for dem i deres liv. Kulturskolen ønsker gerne at fortsætte dette udviklingsarbejde, så flere børn og unge kan blive en del af og få glæde ved at være i et eller flere stærke fællesskaber. Med en efterhånden større og større viden både nationalt og internationalt ift., hvordan arbejdet med kreativitet kan styrke børns og unges trivsel, ønsker kulturskolens bestyrelse gerne at styrke samarbejdet med skoler, klubber og daginstitutioner yderligere, hvor det giver mening. Kulturskolens bestyrelse ser også mange muligheder til, hvordan samarbejdet ift. brobygningen ml. skole- og daginstitutionslivet kan udbygges yderligere. Som det kan læses, er kulturskolen stærkt optaget af at have tilbud og samarbejder, der skaber lige adgang og deltagelsesmuligheder til alle børn og unge i Ishøj Kommune med den mangfoldighed af forskellige forudsætninger og ressourcer, de har.

	Kulturskolen har bruger/elevbetaling, hvilket kan være en barriere til at deltage i fritidslivets fællesskaber. Kulturskolen har de seneste år oplevet en større efterspørgsel på fripladser, som kulturskolen ikke kompenseres for. En løsningsmodel kan være et fripas til både forening- og fritidslivet.
Ungdomskolebestyrelsen	Ungdomsskolebestyrelsen har drøftet forslaget til Strategi for Stærke fællesskaber for alle børn og unge og har følgende kommentarer i vores høringssvar til den politiske behandling: Ungdomsskolen rummer både skole- og fritidsliv i sin faglighed og konkrete virksomhedsområder. Vi bifalder derfor strategien om at børn og unge skal opleve sammenhæng og trivsel i fællesskaberne i højere grad end i dag. Visionerne i strategien ser bestyrelsen som en udviklingsproces – der via erfaringer, kompetenceopbygning og tværfagligt samarbejde gennem de kommende år kan realiseres. Bestyrelsen mener at ungdomsskolen kan bidrage til nye dimensioner og tiltag som kan understøtte dette – og at netop vores organisering på tværs af skole og fritid er en væsentlig grund til dette. Bestyrelsen mener at ungdomsskolen skal bidrage til udviklingen af konkrete tiltag til opfyldelse af strategien, både når det gælder: - Nye mellemformer i skolen/undervisningen - Koblingen til fritidsliv/foreninger - Faciliteringen af det uorganiserede fritidsliv. Ligesom ungdomsskolen allerede i dag, med afsæt i det tætte samarbejde med skolerne, bidrager til dette.
MED-Udvalg Kultur- og Fritidscenteret, CKF (Personalemøde med MED status 3. okt. 2023)	Fra Kultur og Fritid er vi særligt glade ved Indsats 5 og målet herunder, som vi ser er særligt vigtigt for at vi som kommune lykkes med at alle børn og unge deltager i stærke fællesskaber i deres fritid, herunder foreningslivet. Vi ser, at en af de ting der kan arbejdes med er: Fritid for Alle I implementeringen ser vi også, at foreninger og frivillige har en rolle og vi vil anbefale, at det bliver skrevet ind. Vi ser frem til den videre involvering.

